

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Střední odborné učiliště obchodní Praha 2, Belgická 29

Belgická 29, 120 00 Praha 2

Identifikátor školy: 600 004 864

Termín konání orientační inspekce: 11. – 16. duben 2003

Čj.:	010 0315/03-5008
Signatura:	oa2hw510

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Střední odborné učiliště obchodní, Praha 2, Belgická 29 je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1 (Zřizovací listina ze dne 26. října 2001). Škola je právním nástupcem Středního odborného učiliště obchodního, zřízeného MŠMT dne 14. února 1997 pod čj. 13 053/97-60. V souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 23 862/02-21 ze dne 5. srpna 2002 škola realizuje tyto obory podle Klasifikace kmenových oborů vzdělávání:

Střední odborné učiliště obchodní:

66-41-L/008 Obchodník, studium denní, délka studia: 4 roky

66-41-L/501 Provoz obchodu, studium denní, délka studia: 2 roky

66-41-L/501 Provoz obchodu, studium dálkové, délka studia: 3 roky

66-41-L/501 Provoz obchodu, studium večerní, délka studia: 3 roky

66-51-H/003 Prodavač – potravinářské zboží, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/004 Prodavač – smíšené zboží, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/005 Prodavač – elektrotechnické zboží, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/006 Prodavač – drogistické zboží, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/007 Prodavač - motorová vozidla, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/011 Prodavač – domácí potřeby, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/012 Prodavač – drobné zboží, studium denní, délka studia: 3 roky

66-51-H/015 Prodavač – textil, oděvy a obuv, studium denní, délka studia: 3 roky

Škola sídlí v budově, jejímž majitelem je zřizovatel školy (majetek svěřen organizaci do správy). Ke dni inspekce studovalo ve škole celkem 1 277 žáků v 50 třídách. Z toho ve studijním oboru 66-41-L/008 Obchodník 263 žáků v 10 třídách. Povolená kapacita dle výše uvedeného rozhodnutí (1 500 žáků) nebyla překročena.

SOU zajišťuje pouze teoretickou výuku, praktické vyučování probíhá na smluvních pracovištích.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo k datu inspekce na SOU ve studijním oboru 66-41-L/008 Obchodník zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, informační technologie, základy přírodních věd, zbožíznalství, psychologie a odborný výcvik vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, informační technologie, základy přírodních věd, zbožíznalství, psychologie a odborný výcvik vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledku vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, informační technologie, základy přírodních věd, zbožíznalství, psychologie a odborný výcvik vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek se vztahuje pouze na pedagogické pracovníky dle předmětu inspekce (studijní obor: 66-41-L/008 Obchodník).

Pedagogický sbor je stabilizovaný, ve škole je minimální fluktuace, výrazně převažují starší učitelé (průměrný věk učitelů je 52 roků, mistrů odborného výcviku 45 roků), kteří ve škole působí dlouhodobě. Jejich aprobace, odbornost a zkušenosti jsou většinou vhodně využívány při utváření úvazků ředitelem školy. Sledované předměty vyučuje deset učitelů a dvě mistrové odborného výcviku (dále MOV), z nichž většina splňuje předepsané podmínky dané vyhláškou MŠMT a má mnohaleté zkušenosti s pedagogickým procesem. Výuka matematiky je zajištěna třemi učitelkami, z nichž jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy a dvě pouze pro školy I. cyklu. Předmět základy přírodních věd, zbožiznalství a psychologie vyučují čtyři zkušené učitelky, všechny splňují předepsané podmínky. Výuku informační technologie zajišťují tři učitelé, z nichž dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a třetí učitelka má vzdělání k výuce matematiky. Odborný výcvik zajišťují dvě mistrové odborného výcviku (zaměstnankyně školy), z nichž jedna splňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti a druhá s úplným středním odborným vzděláním si pedagogickou způsobilost doplňuje studiem. Na pracovištích odborný výcvik zajišťují mistrové odborného výcviku smluvních organizací a procvičování činností žáků probíhá pod vedením instruktorů, všichni s pedagogickým minimem. Ti jsou do funkcí schváleni ředitelem školy. Počet žáků ve skupinách a jejich rozdělení na pracovištích odpovídá stanoveným počtům na mistra odborného výcviku a instruktora.

Výchovné poradenství dlouhodobě vykonává zkušený učitel, nesplňující podmínky požadovaného vzdělání pro tuto funkci, přesto má vynikající výsledky v této oblasti. V současné době spolupracuje s další učitelkou, která si doplňuje příslušné vzdělání. Důraz je kladen na úzkou spolupráci školy a rodiny ve všech výchovných oblastech (předložen podrobný plán práce, rozpis konzultačních hodin), v případě potřeby jsou operativně svolávány výchovné komise; škola spolupracuje s PPP a policií. Učitelé pověřeni touto problematikou se převážně zaměřují na osobní poradenství, prevenci sociálně patologických jevů a zneužívání návykových látek a další.

Poradními orgány ředitele školy jsou předmětové komise (celkový počet 13). Předložené plány práce a zápisy těchto komisí vypovídají o jejich systematické práci, která se zaměřuje mj. na kvalitní zpracování reálných tematických plánů, předávání poznatků z odborných seminářů a literatury, dále doplňování učebních pomůcek (dle finančních možností) a vyhodnocování práce pedagogů. Vzhledem k tomu, že většina učitelů je umístěna v kabinetech podle odborností, velmi dobře funguje vzájemná neformální spolupráce. Dalším poradním orgánem jsou pedagogické rady, provozní porady a schůzky vedení školy, v případě potřeby jsou veškeré záležitosti operativně řešeny osobním kontaktem. Předložené zápisy z porad obsahují především klasifikační přehledy a informace o chování žáků, výrazná pozornost je věnována mj. problematice jejich časté absence a v některých případech i slabší pracovní morálce (konkrétní hodnocení výuky, např. používané metody a formy práce jsou zmiňovány méně). Ředitel školy klade důraz na týmovou práci, preferuje demokratický přístup jak k učitelům, tak i žákům. V případě potřeby je ve škole zřízena funkce tzv. uvádějího učitele, kterými jsou většinou předsedové předmětových komisí. Novým kolegům pomáhají především v metodické oblasti (mj. vzájemnou hospitační činností). Kontrolní činnost je rozložena na celé vedení školy, které předložilo podrobně vypracovaný plán systému kontrol (vnitřní a vnější atd.), týkající se všech oblastí školy, s přesným vymezením osobní

zodpovědnosti a stanovením termínu plnění. Vedení školy vypracovalo materiál zabývající se výsledkem kontrol a hospitací (zpětná vazba) a jejich využitím v řídicí činnosti (kritéria hodnocení pracovníků). Při hospitační činnosti v rámci orientační inspekce vedení školy analyzovalo sledovanou výuku velmi podrobně, fundovaně a objektivně. Velmi přesně byly specifikovány jednotlivé prvky výuky, jejich význam ve výchovně vzdělávacím procesu, dále byla poskytnuta vhodná metodická rada a v případě potřeby jsou přijímána konkrétní opatření, jak vyplývá z četných zápisů. Kontrolní činnost je dále zaměřena na vedení pedagogické dokumentace, nástupy učitelů do hodin, dozory a další oblasti. Propracovaný systém kontroly a následné zpětné vazby jsou i v oblasti odborného výcviku. Ve výroční zprávě o činnosti školy je část věnována analýze výsledků maturitních zkoušek sledovaného studijního oboru. Ředitel školy předložil analytický materiál „Hodnocení činnosti SOUO za uplynulých šest let (1997-2003)“, ve kterém velmi podrobně rozebírá jednotlivé oblasti a hledá cestu ke zkvalitnění práce.

Organizační struktura školy je názorně zobrazena ve schématu a přesně popsána v podrobně vypracovaném organizačním řádu. Zde jsou mj. přesně vymezeny kompetence a pracovní náplně členů vedení školy a ostatních pracovníků, jejich zastupitelnost, včetně oblasti správy provozu školy. V rozsáhlém materiálu „Hlavní výchovně vzdělávací cíle školy“ je obsažen mj. plán práce, který upřesňuje organizaci školního roku, jmenování vedoucích předmětových komisí a sbírek, režim dne atd. Vedoucí MOV vypracovává harmonogram umístění žáků, zadává rozpis tematických celků instruktorům v prodejnách, provádí instruktáž o bezpečnosti práce a hygieně. Kontrolu provádí formou hospitací, eviduje docházku žáků a sleduje, zda je zajištěna kvalitní úroveň výuky na jednotlivých pracovištích. Organizační struktura je přehledná, plně funkční a postihuje všechny oblasti školy. Školní řád je kvalitní, obsahuje předešlá ustanovení (byl spoluvytvářen a přijat pracovníky školy). Z hlediska práv a povinností žáků je vyvážený, v současné době se připravuje jeho aktualizace. Informační systém je pružný, využívá standardních mechanismů. Zaměstnanci jsou informováni na pedagogických radách, provozních poradách, předmětových komisích, pomocí počítačové sítě a dále při osobním kontaktu. Žáci prostřednictvím nástěnek, třídními učiteli a v případě potřeby si mohou sjednat s učiteli konzultace. Vnější informovanost ve vztahu k rodičům probíhá na připravených třídních schůzkách, dále žákovskými knížkami a písemným kontaktem školy s rodiči. Prezentace na veřejnosti zahrnuje vlastní webové stránky, dny otevřených dveří (v letošním školním roce 20 – účast zástupců školy, firem a sponzorů), informační letáky, náborové akce na ZŠ a prodejnách atd. Škola vzhledem ke svému vzdělávacímu programu organizuje a nabízí žákům řadu aktivit a akcí, spolupracuje s Hospodářskou komorou, NÚOV, podnikateli apod. Zveřejňuje a oceňuje úspěchy svých žáků. V oblasti prevence sociálně patologických jevů a zneužívání návykových látek škola vypracovala projekt „Důvěra“, jehož realizace je založena na názoru, že základ úspěšné prevence je v důvěře žáků (interaktivní charakter – zaměřen nejen na prevenci, ale i na pomoc). Další projekt „Tolerance“ zahrnuje problematiku intolerance rasismu a xenofobii. Těžiště realizace prvního projektu je v osobním a skupinovém rozhovoru, v besedách, akcích. Druhý projekt je převážně uskutečňován ve vyučovacím procesu (např. zpracování určitých témat žáky) a v mimoškolní činnosti. V současné době je podrobně rozpracován a připraven třetí projekt „Ekologická výchova“, který navazuje na projekt UNESCO – Výchova pro udržitelný rozvoj.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledované oblasti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek se vztahuje pouze na část školy, dle předmětu inspekce. Veškeré prostory jsou využívány účelně a jsou dostačující vzhledem k počtu žáků.

Pomůcky na matematiku jsou na běžné úrovni (modely těles, zpětný projektor s foliemi, kalkulačky). Předmět informační technologie se realizuje ve dvou odborných učebnách vybavených 31 síťově propojenými žákovskými PC, počítačem učitele, tiskárnami (laserová, jehličková, inkoustová), scannery a dataprojektory, v učebnách jsou i elektrické pokladny (výuka jejich obsluhy je součástí osnov). Hardwarové vybavení všech PC odpovídá svými parametry velmi dobré úrovni, PC mají dostatečnou kapacitu a výkonnost. Instalovaný software umožňuje naplnění platné učební osnovy, připojení k internetu je mikrovlnným spojem. Kromě uvedených učeben jsou ve škole další tři odborné učebny vybavené výpočetní technikou, které se využívají k výuce dalších odborných předmětů (např. účetnictví). Odborný výcvik všech žáků sledovaného studijního oboru se ve školním roce 2002/2003 realizuje na 26 smluvních pracovištích, v 1. – 3. ročníku probíhá jeden den v týdnu (6 hodin), ve 4. ročníku formou bloku v každém pololetí. Na stejných pracovištích žáci absolvují předepsanou odbornou praxi. Žáci na jednom pracovišti pracují převážně (dle předložené dokumentace) jeden školní rok, pak jsou přeřazeni na jiné. Tím je zajištěno, že se seznámí s různými podmínkami a vybavením pracovišť, velikostí i odlišnými styly jeho řízení. ČŠI v rámci orientační inspekce sledovala výuku na 6 pracovištích (ANLU s. r. o., Praha 1, Dlouhá 5; TESCO STORES ČR a.s., OD TESCO, Národní třída 26, Praha 1; Hynek Cibulka, Uhelný trh 8, Praha 1; Julius Meinel a.s., Staroměstská tržnice, Rytířská 10, Praha 9; Julius Meinel a.s., v areálu OD KOTVA, nám. Republiky, Praha 1; Hypernova – Ahold a.s., Obchodní 111, Průhonice). Všechna sledovaná pracoviště byla vhodně vybavena tak, aby si žáci mohli osvojit příslušné odborné činnosti. Jejich součástí jsou místnosti sloužící k výuce teoretické části odborného výcviku (u mnoha pracovišť slouží i k odpočinku při práci) a mají odpovídající sociální zařízení. Pro výuku bloku předmětů (základů přírodních věd, zbožíznalství a psychologie) jsou k dispozici učební pomůcky (vzorníky, nástěnné obrazy, učební texty atd. – převážně pro zbožíznalství), video a zpětný projektor. Škola pravidelně odebírá řadu odborných časopisů, které učitelé využívají v hodinách.

Výuka sledovaných teoretických předmětů probíhá v prostorných kmenových učebnách, vybavených převážně novým nábytkem, někde i novou podlahovou krytinou. Psychohygienické podmínky jsou příznivé, osvětlení i akustika tříd jsou na velmi dobré úrovni. Sociální zařízení je na běžné úrovni, z prostorových důvodů nejsou ve škole vybudovány šatny, proto si žáci odkládají obuv a svrchní oděvy ve třídách a na chodbách (na stěnách jsou věšáky). Estetická úroveň tříd je průměrná, výzdoba je zaměřena k odborné tematice některých vyučovaných oborů, nástěnky a výzdoba na chodbách jsou nápadité, odrážejí bohatou činnost školy. Rozvrh hodin a přestávky jsou dodržovány a respektují psychohygienické požadavky.

V knihovně školy a v příručních knihovničkách učitelů jsou odborné knihy, učebnice (možnost zapůjčení žákům), texty, videonahrávky s odbornou tematikou apod. Učební pomůcky a další vybavení jsou průběžně doplňovány a modernizovány na základě požadavků předmětových komisí dle finančních možností školy (v letošním školním roce byla preferována vybavenost počítačovou technikou). Pověření pracovníci školy průběžně kontrolují stav materiální základny pro výuku. Prostory školy a vybavenost jsou odpovídající potřebám výuky a umožňují realizaci vzdělávacího programu školy, učební pomůcky a audiovizuální technika jsou využívány dle potřeby. Učebnice nebyly většinou ve sledované

výuce používány a jejich využití není efektivní (žáci je mají pouze doporučené). Někteří pedagogičtí pracovníci školy jsou autory učebnic a učebních textů (např. zbožiznalství, informační technologie).

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE STUDIJNÍM OBORU 66-41-L/008 OBCHODNÍK

Realizace vyučovaného studijního oboru

Vzdělávací program 66-41-L/008 Obchodník je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka studijního oboru je v souladu s učebními dokumenty (učební plány a učební osnovy) kmenového oboru 66-41-L Provoz obchodu, studijní obor 66-41-L/008 Obchodník, které schválilo MŠMT dne 6. listopadu 1997, čj. 33 323/97-23 s platností od 1. září 1998 (matematika, informační technologie, zbožiznalství, psychologie a odborný výcvik). Výuka předmětu základy přírodních věd je v souladu s učebními osnovami schválenými MŠMT dne 30. června 1995 pod čj. 18 269/95-23 (2. ročník) a dne 25. července 2002 pod čj. 23 855/2002-23 (1. ročník).

Výuka je v souladu s učebním plánem a platnými učebními osnovami sledovaných předmětů studijního oboru 66-41-L/008 Obchodník.

Sledovaná pedagogická dokumentace je řádně a velmi pečlivě vedena a pravidelně kontrolována.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání a výchovy.

Systém kontroly plnění učebních osnov (učebních plánů) vybraných předmětů je sledován v rámci průběžné hospitační činnosti, kterou pravidelně podle plánu provádí vedení školy, a vyhodnocován v předmětových komisích. Výsledky uskutečněných kontrol jsou písemně analyzovány, případná přijatá opatření jsou učiteli akceptována.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu informační technologie

Mnohaleté pedagogické zkušenosti a osobní zaujetí všech učitelů spojené s důkladnou přípravou na výuku jsou klíčovými prvky kvalitní výuky předmětu, kde se zúročují jejich odborné i pedagogické znalosti. Nesplnění odborné způsobilosti jedné učitelky nemělo negativní vliv na úroveň výchovně vzdělávacího procesu.

Motivace žáků spočívá v pravidelné aplikaci nových poznatků příslušného softwaru do příkladů s odborným zaměřením využívající v maximální míře mezipředmětové vztahy. Žákům je často dáván prostor k tvůrčí práci, který velmi vhodně využívají. Veškeré jejich činnosti jsou

učiteli sledovány, slovně hodnoceny a v závěru objektivně klasifikovány. Klasifikace žáků je pravidelná, často je uplatňováno vzájemné hodnocení i sebehodnocení.

Výuka probíhá podle tematických plánů (jsou v souladu s platnou učební osnovou), jejich naplňování je mimo jiné sledováno a vyhodnocováno předmětovou komisí. Učivo je vzhledem k učební osnově aktualizováno a přizpůsobeno k novým trendům v oblasti softwaru i hardwaru. Důmyslná příprava všech učitelů na výuku v sobě odráží nejen zajištění vhodných odborných příkladů, ale i promyšlenou strukturu vyučovací jednotky s účelně volenými metodami a formami výuky.

Ve sledované výuce byla zaznamenána činnost jednotlivých žáků na dílčích i komplexních úkolech s přiměřeným rozsahem, ale i skupinová práce založená na syntéze výsledků všech členů skupiny s následnou prezentací konečných výsledků. Nové poznatky jsou žákům názorně demonstrovány pomocí dataprojektoru, žáci mají dostatečný prostor k jejich nácvičce i osvojení a aplikování v následných příkladech. Učitelé mají zmapovány schopnosti všech žáků, vytvářejí prostor k individuálnímu tempu práce, poskytují návodné informace. Pravidelně využívají zpětnou vazbu, což umožňuje operativně upravovat rozsah další činnosti. Žáci mají možnost výsledky své činnosti vytisknout, dokumenty si vkládají do sešitu, které jsou důkladně vedeny. Kromě tohoto studijního materiálu mají k dispozici na školním serveru v elektronické podobě odborné texty k aktuálně probíranému učivu, na počátku školního roku jsou seznámeni s doporučenou literaturou.

Tempo výuky je průběžně přizpůsobováno schopnostem žáků, zadávané příklady mají přiměřenou náročnost, pracovní atmosféra je předpokladem tvůrčích aktivit žáků. Mezi nimi a učiteli vznikají přirozené vztahy založené na vzájemném respektu a dostatečně využívaném prostoru ke společné komunikaci.

Moderní a k výuce vyhovující materiální zázemí je účelně využíváno, což vede k maximální názornosti výuky a umožňuje žákům seznámit se s novými trendy v oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu informační technologie jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborném výcviku

Pedagogické minimum schválených instruktorů i zkušenosti mistrových odborného výcviku, z nichž jedna si pedagogickou způsobilost doplňuje studiem, se pozitivně projeví jak v organizaci předmětu, tak v práci s žáky i v předávání odborných poznatků.

Vybraná pracoviště, na kterých probíhá odborný výcvik, jsou vzhledem ke své atraktivnosti výrazným motivačním stimulem. Žáci mají možnost v mnoha případech pracovat v nejmodernějších podmínkách obchodního trhu, díky jejich obměně mohou srovnávat styly řízení a seznámit se s odlišnými formami obchodu. Součástí smlouvy o zajištění odborného výcviku mezi školou a smluvními pracovišti je ustanovení ohledně finančního odměňování za produktivní práci. Na sledovaných pracovištích byla produktivní práce evidována a hodnocena v závislosti na její kvalitě a pravidelně udělované klasifikaci.

Odborný výcvik se realizuje v souladu s platnou učební osnovou podle vypracovaných tematických plánů, které jsou k dispozici na všech pracovištích, v souladu s nimi jsou vypracované přeřazovací plány, v nichž je zohledněno střídání žáků v konkrétních činnostech na daném pracovišti. Tato skutečnost vede k tomu, že žáci procházejí všemi činnostmi souvisejícími s oborovým zaměřením, které si postupně osvojují. V 1. – 3. ročníku je rozsah odborného výcviku v šestihodinové týdenní dotaci (jeden den v týdnu), ve 4. ročníku je hodinová týdenní dotace (3,5) realizována formou souvislého bloku. Veškeré práce na jednotlivých pracovištích jsou koordinovány a sledovány MOV školy, které operativně řeší

zjištěné problémy související s obsahem výuky i s chováním a pracovními výsledky všech žáků. Jejich promyšlená příprava je především založena na pravidelné a funkční spolupráci s jednotlivými pracovišti.

Výuka odborného výcviku na sledovaných pracovištích je založena na důkladném vysvětlení významu a podstaty odborných činností, v následném nácviku přecházejícího v procvičování a vedoucího k osvojení kompetencí žáky. Náročnost má stoupající tendenci a postupně je zvyšován důraz na kvalitu i kvantitu jednotlivých úkonů. Žákům věnují MOV i instruktoři soustavnou pozornost, upozorňují je na dílčí nedostatky a průběžně jejich činnost kontrolují. Dostatečná pozornost je věnována bezpečnosti práce (dokladováno v pedagogické dokumentaci), žáci mají pracovní oděv a obuv v souladu s charakteristickým vybavením daného pracoviště. Dovednosti žáků se v průběhu studia postupně rozšiřují, stávají se komplexními, nemalý důraz je kladen na způsob chování a jednání se zákazníkem (často jsou využívány modelové situace).

Pedagogické zkušenosti výchovných pracovníků mají vliv na přiměřenost svěřovaných úkolů jednotlivým žákům, kdy jsou zohledňovány jejich individuální schopnosti. Žáci mají v průběhu pracovní doby zařazen předepsaný čas na odpočinek.

Materiální zázemí na jednotlivých pracovištích je účelně využíváno a žáci jsou s jeho provozem postupně seznamováni. Střídání pracovišť jim umožňuje seznámit se s alternativními možnostmi materiálního vybavení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborném výcviku jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika

Předmět vyučují tři zkušené učitelky s velmi dobrým vztahem k předmětu i žákům. Kvalifikovanost dvou učitelek pouze pro školy I. cyklu se negativně projevila jen výjimečně drobnými odbornými nedostatky.

Charakteristickým rysem sledované výuky byla motivace žáků pochvalou a hodnocením za práci v hodině, dále vhodnou aktualizací řešených příkladů s aplikací na praktické využití. Ústní zkoušení žáků bylo hodnoceno známkami odpovídajícími jejich znalostem. Na začátku školního roku psali žáci prvních ročníků vstupní prověrky a z jejich analýzy byly vyvozeny závěry pro další práci. Předložené čtvrtletní písemné práce byly pečlivě opraveny a udělená klasifikace byla objektivní. Z analýzy výsledků výuky jsou přijímána konkrétní opatření k jejímu zlepšení (zápisy předloženy).

Matematika se vyučuje podle schválených učebních osnov rozpracovaných do tematických plánů pro jednotlivé ročníky. Pořadí témat má logickou návaznost a aktuálně probírané učivo bylo ve všech třídách v souladu s tímto plánem. Maturitní témata v několika případech byla nevyvážená svou náročností. Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla svědomitá.

Výukové cíle byly vždy jasně formulované a dodržované. Členění hodin bylo tradiční s převážně frontální výukou. Na začátku vždy proběhlo krátké orientační opakování nebo ústní zkoušení. Výklad nového učiva byl srozumitelný, za aktivní spolupráce žáků. Případné nejasnosti jim učitelky ochotně vysvětlovaly jak během výkladu, tak i při procvičování a samostatné práci. Průběžně žáky kontrolovaly, takže zpětná vazba byla funkční. Učitelky přes své dominantní postavení vytvářely dostatečně velký prostor pro aktivní učení žáků, který ale využila jen část z nich. V menší míře byly rozvíjeny jejich komunikativní schopnosti a dovednosti. U některých žáků se projevila malá zběhlost v řešení úloh. Zadávané příklady měly učitelky promyšlené a připravené, přesto se v několika případech vyskytly určité odborné

nepřesnosti. Domácí úkoly byly pravidelně kontrolovány a opravovány. Závěrečné shrnutí učiva probíhalo formou dialogu. Čas v hodinách byl efektivně využit.

Psychohygienické aspekty výuky byly dodržovány.

Při výuce byla vhodně využita didaktická technika, sbírky úloh a tabulky. Žáci mají možnost navštěvovat individuální konzultace u všech vyučujících.

Učitelky přirozenou autoritou a svým verbálním i neverbálním projevem vytvářely příznivou pracovní atmosféru, takže se jim dařilo převážnou část žáků aktivně zapojit do práce. Žáci respektovali stanovená pravidla a vztah učitelek k nim byl partnerský.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku předmětů (zbožiznalství, psychologie a základy přírodních věd)

Předměty ve sledovaném studijním oboru vyučují čtyři učitelky splňující předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti s dlouhodobou pedagogickou praxí a tato skutečnost se pozitivně promítla na úrovni výuky.

Motivace žáků byla celkově velmi dobrá, pozitivně působily odkazy na propojení s praxí, využívány byly vlastní zkušenosti učitelek a výjimečně žáků. V průběhu sledovaných hodin byli žáci hodnoceni formou písemného testu (správnost odpovědí byla okamžitě probírána), orientačním opakováním a ústním zkoušením u tabule (známky byly zdůvodněné).

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty MŠMT podle kvalitně vypracovaných tematických plánů, které byly dodržovány. Kontinuita mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Obsah učiva předmětu základy přírodních věd je přesně rozdělen tak, že v 1. ročníku se vyučuje ekologie, ve 2. ročníku jedno pololetí chemie, druhé fyzika (dochází ke střídání vyučujících). Aktuální příprava učitelek na vyučování byla velmi dobrá.

Ve sledovaných předmětech byla struktura vyučovacích jednotek velmi dobře připravená. Po úvodním seznámení s tématem hodiny a opakování předchozího učiva učitelky většinou navazovaly frontálním výkladem nové látky a formou dialogických rozhovorů se žáky. Po skončení výkladu dostali žáci prostor k opisování textu ze zpětného projektoru do sešitů, případně jim byl obsah diktován. Učitelky občas zapojovaly žáky do probírané problematiky, snažily se poznatky propojovat s praxí, ne vždy se jim to však dařilo (v psychologii byl neustálý slovní kontakt se žáky). Vedly žáky k tomu, aby znalosti z jednotlivých předmětů v případě potřeby uplatnili v budoucím povolání. Občas se dařilo žáky problémovými otázkami vést k vyjádření vlastního názoru (psychologie) a k hledání mezipředmětových souvislostí. Výjimečně byly rezervy ve využívání znalostí z předchozí výuky, v některých případech byl projev učitelek příliš dominantní.

Žáci projevovali ve většině hodin zájem o výuku, živě reagovali a dobře se orientovali v zadané problematice.

Psychohygienická výuka byla celkově velmi dobrá, zvolené tempo bylo přiměřené věku i schopnostem žáků.

Materiální podpora ve sledované výuce byla funkčně využita, a to jak didaktická technika (zpětný projektor), odborné texty, tak i ukázky přírodních materiálů (zbožiznalství). S učebnicemi žáci v hodinách nepracovali, odkaz na odbornou literaturu k jednotlivým tématům byl uveden výjimečně.

Výklad učitelek byl zřetelný, srozumitelný a odborně na výši. V komunikaci žáků byly v některých případech rezervy v jejich zapojování a prostoru daném jim v průběhu vyučování.

Celková atmosféra byla velmi dobrá, vztahy mezi učitelkami a žáky byly přátelské. Ve sledované výuce bylo klidné prostředí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku předmětů (zbožiznalství, psychologie a základy přírodních věd) jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy se provádí běžnými nástroji – hodnocením a klasifikací v jednotlivých předmětech. Mezi evaluační nástroje patří vyhodnocování tříd a žáků na pedagogických radách. Klasifikační výsledky jednotlivých tříd se vedou každé pololetí, souhrnné výsledky jsou zpracovávány a analyzovány. V průběhu studia škola v interních dokumentech i ve výroční zprávě o činnosti zveřejňuje výsledky tříd i celé školy, hledá a rozebírá příčiny jejich zlepšení resp. zhoršení.

Škola provádí vstupní testy (např. matematika, cizí jazyky, informační technologie), kterými zjišťuje úroveň znalostí žáků na začátku 1. ročníku. Výsledky jsou využívány při vytváření a rozdělení do skupin na začátku studia. V průběhu školního roku jsou realizovány srovnávací testy (např. zbožiznalství) a jejich výsledky porovnávají příslušné předmětové komise a určují další postup.

Výuka sledovaných předmětů probíhá v souladu se schválenými učebními plány a osnovami. Výrazným pozitivem je skutečnost, že převážnou část pedagogického sboru tvoří učitelé, kteří mají bohaté pedagogické a odborné zkušenosti, což se výrazně projevuje na kvalitě výuky. Celková úroveň předmětů informační technologie a odborný výcvik je vynikající jak po stránce výuky, tak i materiálního a organizačního zabezpečení. V odborném výcviku se pozitivně odrážejí dlouhodobé zkušenosti vedení školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy včetně realizace vzdělávacího programu jsou ve sledovaných předmětech (vzhledem k výše uvedenému) hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT pod čj. 23 862/02-21 dne 5. srpna 2002 je v souladu se Zřizovací listinou vydanou Magistrátem hlavního města Prahy dne 26. října 2001.

Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

Dále byla také souběžně realizována tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 23 862/02-21 ze dne 5. srpna 2002
2. Zřizovací listina vydaná Magistrátem hlavního města Prahy dne 26. října 2001
3. Učební dokumenty – studijní obor: 66-41-L/008 Obchodník, schválené MŠMT dne 6. listopadu 1997, čj. 33 323/97-23 (matematika, informační technologie, zbožíznalství, psychologie a odborný výcvik), učební osnovy předmětu základy přírodních věd schválené MŠMT dne 30. června 1995 pod čj. 18 259/95-23 (2. ročník) a dne 25. července 2002 pod čj. 23 855/2002-23 (1. ročník)
4. Materiály školy: plán práce, hlavní úkoly - školní rok 2002/2003, organizační řád, organizační schéma, plán a schéma kontrolní činnosti, analýza výsledků kontrol a hospitací, kritéria hodnocení pracovníků, hospitační záznamy, zápisy z porad, klasifikační řád, tematické plány sledovaných předmětů - školní rok 2002/2003, projekty „Důvěra“, „Tolerance“, „Ekologická výchova“; hodnocení činnosti SOUO za uplynulých šest let
5. Protokoly o maturitních a přijímacích zkouškách – školní rok 2001/2002, protokoly o komisionálních zkouškách, školní řád, rozvrhy hodin, třídní knihy, katalogové listy, kniha úrazů - školní rok 2002/2003 (66-41-L/008 Obchodník)
6. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2001/2002
7. Dotazník pro ředitele školy před inspekcí
8. Dotazník tematické inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“ a „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR“
9. Smlouvy o zajištění praktického vyučování žáků oboru 66-41-L/008 Obchodník na školní rok 2002/2003
10. Písemná schválení do funkcí instruktorů odborného výcviku na školní rok 2002/2003 ředitelem SOU
11. Doklady instruktorů praktického vyučování ve školním roce 2002/2003 o absolvování pedagogického minima
12. Informace pro pracoviště odborného výcviku
13. Plán činnosti úseku praktického vyučování na školní rok 2002/2003
14. Plán kontrol pracovišť praktického vyučování mistry odborného výcviku na školní rok 2002/2003 a záznamy o provedené kontrole
15. Hodnocení činnosti úseku praktického vyučování studijního oboru 66-41-L/008 Obchodník za 1. pololetí školního roku 2002/2003
16. Deníky evidence odborného výcviku a karty evidence odborného výcviku na pracovištích sledovaných organizací
17. Docházkové listy žáků na sledovaných pracovištích praktického vyučování (přeřazovací plány odborného výcviku)
18. Přehledy produktivní práce žáků ve školním roce 2002/2003

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou pozitivně ovlivněny odbornou a pedagogickou způsobilostí učitelů sledovaných předmětů, kteří mají mnohaleté zkušenosti a jsou odborníky v daném oboru.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a realizovány, je příkladně efektivní. Personální struktura využívá erudici a zkušenosti učitelů, metodické a poradní orgány jsou vysoce funkční (vše je doloženo výsledky a záznamy). Kontrolní systém je maximálně propracovaný, celkově je vynikající. Kontroly vycházejí mj. z krátkodobých i dlouhodobých analýz, opatření jsou sledována a vyhodnocována, pružně se hledají další východiska a postupy. Pravidelné hodnocení je využíváno k posílení motivace a zvyšování nároků na učitele. Informační systém je účelný a na vysoké úrovni (náborové akce atd.)

Materiálně-technické podmínky umožňují ve sledovaných oblastech plnit a realizovat vzdělávací program. Používání učebních a didaktických pomůcek je běžnou praxí, učebnice jsou občas méně využívány. Odborný výcvik se uskutečňuje na vysoce kvalitních smluvních pracovištích, z nichž některá splňují nejvyšší nároky na ně kladené (např. Hypernova).

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání je ve sledovaných předmětech ovlivněno především vynikající úrovní a zajištěním výuky informační technologie a zejména odborného výcviku. Plánování a příprava na výuku i motivace žáků spočívaly především v pochopení praktického využití učiva, v jeho aktualizaci a přizpůsobení se novým trendům v oboru (např. informační technologie, odborný výcvik). Organizace a metody práce použité v hodinách byly rozdílné, vedle frontálního vyučování se vyskytly vysoce efektivní metody aktivního učení, skupinová a samostatná práce žáků. Běžnou součástí bylo pravidelné používání zpětné vazby. Žáci jsou vedeni ke schopnosti vyjádřit svůj názor a postoje, pouze někde byly rezervy v rozvoji jejich komunikačních dovedností, výjimečně převažovala činnost učitele nad aktivním učením žáka.

Vynikající práce ředitele školy a celého vedení školy, zkušenosti a osobní zaujetí většiny učitelů jsou předpokladem kvalitní výuky sledovaných předmětů ve sledovaném studijním oboru Obchodník. Výrazným pozitivem je celková příjemná atmosféra školy, velmi dobré mezilidské vztahy a příznivé klima pro práci. Demokratický styl řízení školy a výuky podporuje pocit sounáležitosti učitelů i žáků se školou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslava Kněnická	Kněnická v.r.
Členové týmu	Ing. Milan Chmelař	Chmelař v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Mgr. Marie Knížová

V Praze dne 23. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. května 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Mgr. Jindřich Brtnický – ředitel školy Brtnický v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: MHMP, odbor školství	29. 5. 2003	1499/03-5008
Zřizovatel: MHMP	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány